

KindcentrumOndersteuningsProfiel

Kindcentrum SBO Petrus Donders Schooljaar 2022-2023



Stichting GOO staat voor Opvang en Onderwijs
We beschrijven in dit profiel dan ook het ondersteuningsaanbod voor het gehele kindcentrum,
voor opvang en onderwijs - het KindcentrumOndersteuningsProfiel - het KOP!

In schooljaar 2020-2021 hebben alle kindcentra van Stichting GOO een KindcentrumOndersteuningsProfiel, KOP, opgesteld. Het beschrijven van een SchoolOndersteuningsProfiel, SOP, is een vereiste van het SamenwerkingsVerband, SWV, Helmond Peelland 30-08. In dit profiel beschrijft de school hoe de huidige ondersteuning eruit ziet, welke ambities we hebben voor de toekomst en waar onze grenzen van zorg.

Stichting GOO is een organisatie voor opvang en onderwijs. In opvang en in onderwijs is het van belang om de ondersteuning, ambities en grenzen van zorg te beschrijven. Vanuit de integrale paraplu kijken we op welke manier we in beide organisaties dit vormgeven. Hiermee doen we recht aan de opdracht om elk kind passende opvang en passend onderwijs te bieden.

Het opstellen van het KOP is de verantwoordelijkheid van elk kindcentrum. De intern begeleider, teamleider en directeur hebben hier in samenwerking met het team een belangrijke opdracht. In schooljaar 2020-2021 hebben we dit dan ook planmatig besproken en uitgevoerd. We gaan uit van ontwikkeling. Het KOP wordt dan ook elk schooljaar vastgesteld en opnieuw gepubliceerd. Ouders en het team hebben daardoor inzicht in de basis en extra ondersteuning.

Inleiding Kindcentrumondersteuningsprofiel Kindcentrum SBO Petrus Donders

In de kindcentrumgids, het kindcentrumplan en de jaarplannen van het kindcentrum staat uitgebreid beschreven waar ons kindcentrum voor staat, wat onze doelstellingen zijn en wat wij onze kinderen te bieden hebben.

Dit is het kindcentrumondersteuningsprofiel van Kindcentrum SBO Petrus Donders. We beschrijven in dit profiel specifiek de mogelijkheden van ons kindcentrum om kinderen te ondersteunen bij opvang en onderwijs. Alle kindcentra werken continu aan optimale zorg en begeleiding voor de kinderen. Dit ondersteuningsplan laat zien hoe de ondersteuningsstructuur van ons kindcentrum is georganiseerd. We werken planmatig om te kunnen voldoen aan de ondersteuningsbehoeften van de kinderen op ons kindcentrum. Het ondersteuningsprofiel is dus ook een ontwikkeldocument dat elk jaar bijgesteld en aangevuld wordt.

In dit profiel willen we aangeven hoe de huidige ondersteuning eruit ziet, welke ambities we hebben voor de toekomst en waar onze grenzen van zorg liggen.

We schrijven het KindcentrumOndersteuningsProfiel niet alleen vanuit de verplichting van het Samenwerkingsverband om een ondersteuningsprofiel te schrijven, maar vooral vanuit het uitgangspunt dat we als kindcentrum zelf zicht willen hebben op de eigen ontwikkeling en de ambities die we als kindcentrum willen stellen voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben.

In het ondersteuningsprofiel is de interne en externe ondersteuning beschreven die ons kindcentrum biedt op de volgende gebieden:

- **Sociaal emotionele ontwikkeling en gedragsondersteuning**
Ondersteuning met betrekking tot (faal)angst, teruggetrokkenheid, zelfvertrouwen, weerbaarheid, positie in de groep, contact name, onderhouden van contact en aangaan van relaties, invoelen van emoties, overactief, impulsief, naar binnen of naar buiten gericht gedrag.
- **Leer en ontwikkelingsondersteuning**
Ondersteuning met betrekking tot intelligentie, leerachterstand, ontwikkelingsvragen, taalhulpvragen, ontwikkelingsvoorsprong, dyslexie, dyscalculie, taal-, lees- en rekenproblematieken, jonge kind.
- **Fysiek en medische ondersteuning**
Ondersteuning met betrekking tot gehoor, zicht, spraak en motoriek.
- **Zelfstandigheid en zelfredzaamheid ondersteuning**
Ondersteuning met betrekking tot zelfstandig werken, zelfredzaamheid, structureren, inzicht en concentratie.

Basisondersteuning

In dit ondersteuningsprofiel beschrijven we de basisondersteuning en extra ondersteuning die op ons kindcentrum geboden kan worden:

- *De basisondersteuning van het kindcentrum is het ondersteuningsaanbod dat structureel beschikbaar is voor of binnen het kindcentrum.*
- *De basisondersteuning laat een ondersteuningsstructuur zien waardoor duidelijk is hoe preventieve en curatieve interventies voor of binnen het kindcentrum beschikbaar zijn.*

Extra ondersteuning

De extra ondersteuning is de ondersteuning die extra geboden kan worden naast de basisondersteuning die het kindcentrum biedt:

- *Extra ondersteuning door gebruik te maken van bovenschoolse expertise, zoals het Expertisecentrum van Stichting GOO, NT2 onderwijs stichting GOO, pedagogisch coach, gedragstraining, enz.*
- *Expertise van andere kindcentra van stichting GOO, onderlinge samenwerking.*
- *Ambulant begeleiders bijvoorbeeld cluster 2 spraak-taal begeleiding of cluster 3 SSOE.*
- *Zorgondersteuners door het kindcentrum ingekocht zoals bijvoorbeeld logopedist, fysiotherapeut, speltherapeut, ergotherapeut.*
- *Zorgondersteuners door ouders ingezet zoals bijvoorbeeld logopedist, fysiotherapeut, speltherapeut, ergotherapeut.*

In dit ondersteuningsprofiel wordt de basisondersteuning en de extra ondersteuning van het kindcentrum beschreven.

Stichting GOO – Samenwerkingsverband Helmond Peelland 30-08

Kindcentrum SBO Petrus Donders is onderdeel van Stichting GOO samen voor opvang en onderwijs. De stichting bestaat uit dertien kindcentra en vijf opvang locaties. Dit KOP wordt gebruikt voor het bestuursondersteuningsprofiel, het BOP. In het BOP wordt de informatie uit de kindcentrumondersteuningsprofielen van elk kindcentrum en de ondersteuning op GOO niveau gecombineerd. Dit geeft het beeld van de specifieke mogelijkheden, grenzen, ambities en ontwikkelingen op bestuursniveau. Voor uitgebreide informatie zie de website: www.stichtinggoo.nl

Stichting GOO valt onder SamenwerkingsVerband Helmond-Peelland 30-08. De missie van het SWV is voor ieder kind een passend, thuisnabij, integraal en handelingsgericht onderwijsondersteunings- en zorgaanbod. In het ondersteuningsplan 2018-2022 van het SWV staat de ontwikkeling en de ambities van het SWV beschreven. Voor uitgebreide informatie zie de website: www.po.swv-peelland.nl

AMBITIES STICHTING GOO SAMEN VOOR OPVANG EN ONDERWIJS

LEF

We tonen lef en creëren uitdaging. We bieden een toekomstgericht en passend aanbod voor opvang, zorg, opvoeding en onderwijs. We hebben oog voor individuele talenten van kinderen en medewerkers. We verleggen onze grenzen in het belang van kinderen. GOO laat kinderen en medewerkers groeien met vertrouwen in eigen kracht en mogelijkheden, met alle ruimte voor hun eigenheid.

VERBINDING

We versterken het potentieel van kinderen én van medewerkers door ons te verbinden aan elkaar, de organisatie en onze klanten. Samen bouwen we aan kindcentra waarin kinderen en medewerkers ruimte en uitdaging ervaren om te leren en ontwikkelen. We nemen onze verantwoordelijkheid met en voor elkaar. Door elkaar te ondersteunen worden we samen sterker en bieden we kinderen (en ouders) één vertrouwde, veilige en uitdagende plek met persoonlijke aandacht.

NIEUWSGIERIG

We zijn oprecht nieuwsgierig: we dagen ieder kind uit om zich op een eigen manier te ontwikkelen; we ondersteunen ieder kind om spelenderwijs te leren. Dat maakt ons ook leergierig, zodat we kinderen helpen zich voor te bereiden op een leven lang leren in een continu veranderende wereld. We zijn mede-opvoeders die kinderen begeleiden om bij te dragen aan de samenleving waarin duurzaamheid en verantwoordelijkheid nemen centraal staan. Op basis van deze waarden is vervolgens gekeken welke ambities cruciaal zijn om de continuïteit van de kindcentra te waarborgen, om werkplezier te garanderen voor alle medewerkers en om de doelen te realiseren die samenhangen met onze gemeenschappelijke visie en kernopdracht. Met andere woorden: waar gaan we onze energie op richten?

Passend onderwijs en passende opvang

Stichting GOO heeft de opdracht om passende opvang en passend onderwijs vorm te geven. Dat betekent dat elk kind zich kan ontwikkelen op basis van talenten en mogelijkheden. Stichting GOO gelooft in de versmelting van opvang en onderwijs. Zo realiseren we een doorlopende leerlijn van 0 tot 13 jaar, waarbij de ontwikkeling van elk kind in elke leeftijdsfase wordt gezien en gestimuleerd.

Opvang en onderwijs zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en van even groot belang. De ontwikkeling van een kind start niet bij de start van het onderwijs, maar al bij de geboorte waar de opvang al een grote bijdrage kan leveren aan de ontwikkeling van het kind. Verbinding van opvang en onderwijs is de basis van het bieden van passende opvang, zorg en onderwijs.

In de opdracht van Passend Onderwijs ligt de uitdaging om elk kind te kunnen laten ontwikkelen. Stichting GOO heeft het streven om elk kind te laten ontwikkelen en een passende plek te bieden binnen de stichting. Elk kindcentrum zal zich moeten ontwikkelen om aan de opdracht te voldoen. In het KOP beschrijven we de basisondersteuning en extra ondersteuning voor opvang en onderwijs.

Omschrijving van het kindcentrum

Kindcentrum SBO Petrus Donders valt onder het Expertisecentrum van stichting GOO. Het expertisecentrum staat voor gespecialiseerde opvang, gespecialiseerd onderwijs en gespecialiseerde begeleiding. Ons kindcentrum biedt gespecialiseerde opvang en gespecialiseerd onderwijs. Gespecialiseerde opvang bestaat uit een voorziening voor het jonge kind, 1 t/m 5 jaar en een voorziening voor naschoolse groepsbegeleiding voor 4 t/m 13 jaar. Er zijn elf klassen, verdeeld in onderbouw, middenbouw en bovenbouw, met meer dan 160 kinderen. Kindcentrum SBO Petrus Donders heeft een streekfunctie en heeft een specifieke functie voor de reguliere basisscholen van stichting GOO. We willen thuisnabij onderwijs en opvang bieden waarbij wordt voldaan aan de begeleidingsvraag van het kind.

We hebben een diverse doelgroep kinderen, dit hebben we zichtbaar gemaakt in de schoolpopulatie. Hierin staat beschreven dat we kinderen hebben met leer- gedrags en/of ontwikkelingsproblemen of achterstand. Kinderen met (boven)gemiddeld of lagere intelligentie en wel of niet gediagnosticeerd met een stoornis. Ook de uitstroom naar het voortgezet onderwijs is divers. De meeste kinderen stromen uit richting het VMBO, maar ook naar praktijkschool, Havo of VWO. Kinderen stromen uit naar regulier voortgezet onderwijs, maar ook naar speciaal voortgezet onderwijs.

Pedagogiek en didactiek neemt op ons kindcentrum een belangrijke plek in. We werken volgens het principe van pedagogische tact, we vinden het belangrijk dat ieder kind gezien wordt. Het kijken en denken vanuit kansen en mogelijkheden is de basis van het werken met elk kind.

Ondersteuningsstructuur Kindcentrum SBO Petrus Donders

Basisondersteuning

Aantal groepen dagopvang/peuterwerk	1
Aantal kinderen dagopvang/peuterwerk	11
Aantal groepen naschoolse opvang	1
Aantal kinderen naschoolse opvang	36
Aantal groepen onderwijs	11
Aantal kinderen onderwijs	162
Pedagogisch medewerkers	9
Onderwijsgevend personeel	15
Onderwijsondersteunend personeel	8
Coördinatoren specifiek vakgebied	Rekencoördinator: Antonet Panhuizen Taalcoördinator: Chantal van Schijndel Leescoördinator: Chantal van Schijndel Dyslexiecoördinator: Caroline Schoonings Schoolopleider: Danny van de Goor (cluster)
Interne begeleiding	Bianca Leenders: Dagopvang, OB1, OB2, MB1 en MB3 Marloes Nelissen: MB2 en MB4 Caroline Schoonings: MB5 en BB1 t/m 4
MT leden	Directeur: Lieke Tijmensen Teamleider dagopvang, onderbouw 1 t/m middenbouw 3: Bregje Rijksen

	<p>Teamleider middenbouw 4 t/m bovenbouw 4 en buitenschoolse opvang: Ilse Opsteen Interne begeleiders: Caroline Schoonings, Bianca Leenders en Marloes Nelissen</p>
<p>Extra ondersteuning binnen het kindcentrum</p>	
<p>Expertisecentrum Stichting GOO Expertises Stichting GOO</p>	<p>Orthopedagogen Gedragstrainers Gedragstraining ZML kinderen Specialist prikkelverwerking Taalontwikkeling Pedagogisch coach NT2</p>
<p>Samenwerkingspartners</p>	<p>Logopediepraktijk Gemert Commanderij College Samenwerkingsverband PO en VO Consultatiebureau Opdidakt Herlaarhof GGZ ORO Kentalis / Taalbrug Marant Speltherapie ORO SSOE Sensomotorische therapie Bibliotheek Gemert-Bakel Jeugdagenten Wijkagent Jongerenwerker Sportcoach Vakleerkracht muziek IMC Basis Opleidingsscholen Autismesteunpunt</p>

	Het Leefhuis Leerplichtambenaren vanuit de gemeentes Gemert-Bakel, Boekel en Laarbeek
CJG	Gemeente Gemert-Bakel Opvoedondersteuner Gemeente Gemert-Bakel Gemeente Boekel Opvoedondersteuner Gemeente Boekel Gemeente Laarbeek Opvoedondersteuner gemeente Laarbeek Gemeente Helmond Opvoedondersteuner Gemeente Helmond
Ambulant begeleiders	Ambulant begeleider cluster 2 Ambulant begeleider Berkenschutse

Sociaal-emotionele ontwikkeling en gedragsondersteuning

Ondersteuning met betrekking tot (faal)angst, teruggetrokkenheid, zelfvertrouwen, weerbaarheid, positie in de groep, contact name, onderhouden van contact en aangaan van relaties, invoelen van emoties, overactief, impulsief, naar binnen of naar buiten gericht gedrag.

Ondersteuningsaanbod voorbeelden:

Aanbod gedragstraining, Rots en water, speltherapeut, SVIB, aanpak sociaal emotioneel gedrag, methode/uitgangspunt, inzet onderwijsassistent, pedagogisch coach, gedragsdeskundige, zorgteam, CJG, consultatiebureau, coaching, autismespecialist, enz.

Basisondersteuning Opvang

<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Ondersteuning start vanuit hulpvraag ouders (CJG is betrokken), hulpvraag omzetten in doel. Plan maken, evalueren en aanpassen.	Algemeen doel van de gespecialiseerde opvang is het versterken van kinderen in zelfredzaamheid, zelfstandigheid en hun zelfvertrouwen. Kinderen krijgen de begeleiding die past bij hun ondersteuningsbehoeften. Dit is bij de naschoolse groepsbegeleiding onderverdeeld in basisaanbod en intensief aanbod. <u>Basisaanbod:</u> Het versterken van de sociale vaardigheden, zelfstandigheid, zelfredzaamheid en het zelfvertrouwen van het kind in een gestructureerde BSO-setting. Spelen, leren en ontwikkelen staan centraal. <u>Intensief aanbod:</u> het kind heeft persoonlijke doelen gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling, zelfstandigheid, zelfredzaamheid en/of het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt gericht gewerkt aan (max. twee) doelen in overleg met ouders en opvoedondersteuner. OPP is leidraad voor geboden ondersteuning. Hier hoort een gesprekkencyclus bij met betrokkenen.
Aangepast leidster-kind ratio t.o.v. reguliere opvang.	DO 1 op 4, BSO 1 op 5. Met meer begeleiding kunnen we beter tegemoet komen aan de ondersteuningsbehoeften.
Werken vanuit structuur en doordacht aanbod. met picto's en vaste structuren.	Er wordt gewerkt met een vaste structuur in dagritme, spel en aanbod. De structuur geeft duidelijkheid en houvast voor de kinderen. Leerdoelen en ondersteuningsbehoeften zijn hierin leidend. Op de naschoolse groepsbegeleiding wordt het spel gericht op het leren samenspelen als op het leren alleen spelen. Dit is visueel gemaakt op het planbord en komt dagelijks op een vast moment terug. De tijd wordt ondersteund met een timetimer.
Werken vanuit uitgangspunten van pedagogisch tact	Het goede doen op het juiste moment, ook in de ogen van de kinderen.

Structureel overleg met consultatiebureau (DO) en CJG.	CJG is betrokken bij de aanmelding die op basis van indicatie is. Nicolé Kooy is contactpersoon vanuit CJG, er is regelmatig overleg. Voor de dagopvang is er eens in de zes weken overleg met het consultatiebureau en CJG. Alle kinderen worden doorgesproken om gezamenlijk de ontwikkeling goed in beeld te hebben. Bij de naschoolse groepsbegeleiding sluit CJG aan bij de evaluatiemomenten als de indicatieverlenging besproken wordt.
Kindbespreking	Elke 6 weken worden de kinderen besproken met het team en de teamleider. Indien wenselijk, vindt er ook buiten deze besprekingen een overleg plaats.
Aan de voorkant doordacht werken	Werken vanuit de ondersteuningsbehoeften van de kinderen in de groep, werkwijze en aanbod hierop afstemmen en constant evalueren. Op beide groepen is voorbereidingstijd ingeroosterd om de dag en het programma voor te bereiden en te overleggen met elkaar.
Fysieke positie van de pedagogisch medewerker in de groep	De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat alle kinderen in beeld zijn en dat de kinderen de pedagogisch medewerker ook in beeld hebben. Dit zorgt voor een veilige basis voor de kinderen. Nabijheid waar nodig, op afstand waar kan.
Verbinding binnen het kindcentrum.	Gezamenlijke activiteiten, teamscholingen en overleggen om alle teams met elkaar te verbinden.
Extra ondersteuning Opvang	
Ondersteuning benoemen	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Sensomotorisch therapeut	Melanie van Krieken (praktijk Kind en Motoriek) is elke week een half uur op de groep van de dagopvang om Pedagogisch medewerkers te ondersteunen in expertise rondom motoriek. Zij biedt activiteiten en oefeningen aan waar andere momenten ook op teruggepakt kan worden.
Specialist prikkelverwerking	Specialist Sensorische Integratie vanuit Expertisecentrum GOO observeert en onderzoekt. Hieruit komen handelingsadviezen.
Intern begeleider	De pedagogisch medewerkers worden in de begeleiding van de kinderen en de ouders ondersteund door de intern begeleider. De intern begeleider is werkzaam op het kindcentrum. De lijntjes zijn kort waar opvang en onderwijs verbonden zijn. Hierdoor is de intern begeleider nauw verbonden met de groep en op de hoogte van de begeleidingsbehoeften van de groepen.
Pedagogisch coach	De pedagogisch medewerkers worden in de begeleiding van de kinderen en de ouders ondersteund door de pedagogisch coach. Bij hulpvragen komt de pedagogisch coach observeren op de groep en gaat in overleg met de pedagogisch medewerkers om de begeleiding af te stemmen op de hulpvraag. De pedagogisch medewerker kan ook voor een individuele hulpvraag de expertise van de pedagogisch coach benutten.

Samenwerken met partners	Waar nodig sluiten pedagogisch medewerkers aan bij overleggen met externe partners.
Maatwerk	Kinderen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning kan bieden, daar bieden de pedagogisch medewerkers nog meer maatwerk. Denk aan beloningstelsel, picto's, dagstructuur enz.
Basis en extra ondersteuning Opvang – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Versterken en verdiepen van huidig aanbod	Dmv thematisch werken en creëren van een rijke speel/leeromgeving. Team van de dagopvang volgt een scholing rondom beredeneerd aanbod, stellen van doelen en thematisch werken.
Diversiteit van populatie aanhouden	
Nog verder structureren en uitwerken van dagplanning	De plancyclus van een thema wordt gevolgd: Stellen van doelen-Brainstorm-Thema plannen-wegzetten van activiteiten en doelen in het logboek. Dit wordt verder uitgediept in de scholing.
Uitdragen van expertise en ervaring naar reguliere opvanglocaties.	
Integreren van expertise in de groep	Inzet van sensorisch therapeut en logopedist met specialisatie Taal leren in interactie.
Basisondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Werken vanuit Pedagogisch tact	Het juiste doen op het juiste moment, ook in de ogen van het kind. Alle leerkrachten zetten dit in door de dag heen. Kindgericht kijken vanuit een positieve blik. Het maken van bewuste keuzes die op dat moment belangrijk zijn voor het welzijn van het kind.
Werken vanuit klassenkracht	Werken met een missie en klassenregels, opgesteld in samenspraak met de hele klas. Een werkwijze om het groepsproces actief te begeleiden. Gericht op een sociaal, veilig en krachtig klimaat in de klas en in de school.
Werken vanuit een vaste structuur met duidelijke kaders.	Werken vanuit een eenduidige en consequente benadering. Via een vast programma. Er wordt gebruikt gemaakt van picto's van Sclera.be om dagprogramma en lesstructuur duidelijk te maken.
Spelbegeleiding tijdens pauzes	Spelbegeleiding: 3x in de week in de kleine pauze door pedagogisch medewerkers. Spel wordt voor de pauze bekend gemaakt aan de kinderen. Dit wordt ook geoefend in gymlessen. Pauzesport: Sportcoach of pedagogisch medewerker geven een paar keer in de week pauzesport op de speelplaats. Kinderen kunnen zelf kiezen of ze hierbij aansluiten.
Keuzemogelijkheid om tijdens pauzes in de Steeg een rustige activiteit te doen.	Onder begeleiding van ondersteuners kan er binnen gespeeld worden met allerlei speelgoed, spelletjes en knutselmateriaal. Fijn voor kinderen die de drukte op de speelplaats wat veel vinden.

Positie van de leerkracht in de klas en op het schoolplein	De leerkracht neemt een plek in waar hij of zij overzicht heeft zodat alle kinderen gehoord en gezien worden en negatieve situaties worden voorkomen. Er wordt geprobeerd om preventief te handelen door de surveillanten.
Inzetten van "pleinwachten".	Kinderen van groep 8 zijn pleinwacht tijdens de pauze van de onder- en middenbouw. Zij stimuleren kinderen tijdens spel. Doen mee en helpen op een goede manier mee opruimen. Zij zijn een voorbeeld voor de jongere kinderen. Elk schooljaar bekijken we of we dit wel of niet inzetten.
Pauzes voor- en nabespreken	In de groep worden de spelkeuzes besproken voor de pauzes. Kinderen weten wat zij gaan doen en met wie. Ook weten zij wie er buiten loopt om daar terecht te kunnen. Na de pauze wordt vaak even teruggekomen op het spelen. Een korte evaluatie om van te leren en om complimenten te krijgen.
Tussentijds tijd maken om situaties op sociaal emotioneel gebied te bespreken.	Er is altijd tijd om sociale situaties, conflicten, mooie momenten met elkaar te bespreken in de groep. Zorgen voor elkaar en oog hebben voor elkaar is daarbij het motto.
Taal leren en interactie	Een werkwijze vanuit cluster 2 die gericht is op communicatieve vaardigheden en van daaruit taal te verrijken. Het werken met communicatiedoelen is zeer helpend in sociale situaties.
Speeltijd in de onderbouw en lage middenbouw	Een goede balans tussen inspanning en ontspanning helpt de kinderen hun focus te behouden. Ook is de speeltijd een goede oefensituatie voor sociale interactie.
Kind betrekken bij eigen ontwikkeling	Bij het startgesprek (huisbezoek) en de driehoeksgesprekken tussen ouders-kind-school zijn onderdeel van dit proces. De driehoeksgesprekken vinden 2x per jaar plaats na een rapport. Daarnaast worden kinderen binnen de lessen zoveel mogelijk betrokken bij de eigen leerontwikkeling.
Gebruik van LOOQIN	Looqin is een volgsysteem om de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te volgen en in kaart te brengen. Uitkomsten worden besproken samen met het Pedagogisch Onderwijsplan tijdens de onderwijsplanbesprekingen.
Huisbezoek	De leerkracht gaat elk jaar bij elke kind op huisbezoek. Dit gebeurt in de maanden oktober en begin november. In de thuissituatie wordt het startgesprek gevoerd met ouders-kind en leerkracht. Het huisbezoek heeft als doel om de leefomgeving van het kind goed te leren kennen en om een goede start te maken om in gezamenlijkheid te kunnen optrekken in het komende schooljaar.
Extra ondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Inzet van pedagogisch medewerkers	Voor groepjes of individuele kinderen, hierbij wordt gewerkt aan sociaal-emotionele doelen.
Inzet van onderwijsondersteuner en leraarondersteuner.	Voor groepjes of individuele kinderen, hierbij wordt gewerkt aan didactische en sociaal-emotionele doelen.

Dramatherapie	Voor individuele kinderen of kleine groepjes, door een pedagogisch medewerker met specialisatie dramatherapeut.
Gedragstraining stichtingsbreed georganiseerd	Individuele kinderen worden hiervoor aangemeld. Dit bestaat uit 10 wekelijkse bijeenkomsten. Door middel van een begin, tussen en eindgesprek wordt de koppeling gemaakt in de transfer naar de klas.
Rots en Water training (interne training)	Meestal gericht op de hele groep. Een groep leert om stevig te staan en een kind leert in de groep zichzelf te zijn.
Rots en Water training intern voor kinderen met een lagere intelligentie.	Gericht op weerbaarheid en sociale vaardigheden in de dagelijkse praktijk voor kinderen met zeer moeilijk lerend niveau. Deze training wordt intern gegeven in nauwe samenwerking met ouders.
Matrix coaching	Matrixcoaching helpt ordening en structuur aan te brengen in het hoofd. Beleving van het "probleem" staat centraal.
Klassenkracht	Een groep kan extra ondersteuning nodig hebben vanuit de werkwijze "Klassenkracht". Dit om groepsprocessen beter in beeld te hebben en te kunnen verbeteren via een systematische aanpak.
Tussentijds gesprekjes inplannen indien nodig met leerkracht en kind.	Dit kan structureel maar ook alleen wanneer het echt nodig is. Het kind zien als gesprekspartner en autonomie laten ervaren.
Werken met een afsprakenkaart of gevoelsthermometer.	Deze worden ingezet om gevoel beter aan te kunnen geven en hierop te evalueren. Een hulpmiddel om dit zichtbaar te maken.
Kansoverleg (SWV)	Vanuit het kansoverleg wordt er multidisciplinair gekeken naar de ontwikkeling van het kind: wat is er nodig om deze ontwikkeling te vergroten of te ondersteunen? Op tijd kansen bieden voor kinderen door in te zetten op maatwerk. Dit is o.a. mogelijk met arrangementen van het SWV. Vanuit het kansoverleg kan ook een preventief traject worden ingezet om te voorkomen dat een kind vastloopt binnen het huidige kindcentrum. Het kindcentrum krijgt advies over de ondersteuningsbehoeften van een kind op het gebied van onderwijs en/of zorg.
Psycho-educatie	Uitleg over de diagnose (bv autisme) en leren wat dit voor hem/haar betekent.
Inzet van SSOE	Stichting waar expertise gevraagd kan worden op allerlei gebieden om middels een kort traject in te spelen op de behoefte van een groep, een kind of professional.
Basis en extra ondersteuning Onderwijs – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Werken met SBOplus-arrangementen.	Dmv een SBOplus arrangement, afgegeven door het SWV, heeft het kind de kans om zich te kunnen blijven ontwikkelen op KC SBO Petrus Donders. Door extra middelen die beschikbaar zijn kan het kind in de vertrouwde omgeving de onderwijsbehoeften krijgen die het nodig heeft.
Taal leren in interactie blijven waarborgen binnen het team.	Nieuwe leerkrachten trainen en coachen in deze werkwijze. Deze werkwijze blijft jaarlijks terugkomen op de agenda.

Teamscholing Adrie en Henk, sturen op autonomie	Tijdens Studiedagen. Zie schoolgids. Professionalisering van onszelf en de teams. Zorgen voor verbinding.
Grenzen aan ondersteuning Opvang en onderwijs m.b.t. sociaal-emotionele ontwikkeling en gedragsondersteuning	
Voorbeelden van grenzen gericht op: <i>Relatie volwassenen-kind, kinderen onderling, specifieke of complexe sociaal emotionele problematieken, plek in de groep, momenten buiten de groep, leerbaarheid op gedrag, welbevinden, externaliserend gedrag, internaliserend gedrag, veiligheid, afhankelijkheid van volwassenen, wederzijds vertrouwen.</i>	
<i>Grenzen m.b.t. sociaal emotionele ontwikkeling en gedragsondersteuning beschrijven.</i>	
Veiligheid moet gewaarborgd kunnen blijven van het kind, de groep en de pedagogisch professional.	
Het kind moet zich kunnen blijven ontwikkelen.	
Een kind mag extra aandacht vragen in vergelijking met andere kinderen, belangrijk hierbij is dat de andere kinderen in de klas hierdoor niet benadeeld worden en dat dit behapbaar blijft voor de leerkracht met inzet van extra ondersteuning.	
Een kind moet aangestuurd kunnen worden door een onderwijsprofessional.	
Er moet perspectief te zien zijn in de ontwikkeling van het kind in de toekomst.	
De verbinding tussen pedagogisch professional, kind en ouders moet er zijn.	
Wanneer behandeling meer kan bieden voor de ontwikkeling van het kind dan opvang of onderwijs.	

Leer en ontwikkelingsondersteuning	
<i>Ondersteuning met betrekking tot intelligentie, leerachterstand, ontwikkelingsvragen, spraak-taal, ontwikkelingsvoorsprong, dyslexie, dyscalculie, lees en rekenproblematieken, NT2 en jonge kind.</i>	
Ondersteuningsaanbod voorbeelden:	
<i>NT2 aanbod, dyslexie aanpak, aanbod meerbegaafde leerlingen, jonge kind aanpak, extra taalaanbod, logopedist, VVE aanbod, Opdidakt, orthopedagoog, extra aanbod in de groep, digitale programma's, enz.</i>	
Basisondersteuning Opvang	
Ondersteuning benoemen	Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.
Beredeneerd aanbod	Doelgericht werken, materialen (sensopatisch materiaal), thematisch werken
Regulier waar kan, speciaal waar nodig.	
Samenwerking met benodigde partners	Aansluiten bij MDO's, contact met andere betrokkenen van een kind.

Groepslogopedie	Aanbod in groep, maar ook samenwerking met logopedist door aanpassingen mbt thema aanbod, woordenschat uitbreiding enzovoorts.
Kindbesprekingen	Elke 6 weken worden er casussen met elkaar besproken waarbij eenieder meedenkt over handelingsadviezen en ondersteuningsbehoeften van het betreffende kind.
Gesprekkencyclus met ouders	Na zes weken (observatiefase) komt de mentor op huisbezoek. Bevindingen worden op dat moment besproken en er is een OPP opgesteld. Na elke drie maanden wordt het OPP aangevuld en worden er doelen gesteld. Deze worden telkens met ouders besproken in het evaluatiegesprek.
Ondersteuning bieden in het vinden van de juiste vervolgsetting	Intern Begeleiding gaat samen met ouders en mentor op zoek naar de meest passende onderwijsplek voor het kind. Dit altijd in overleg met het SWV.
Inzet van ondersteunende gebaren	Er wordt in de dagelijkse praktijk gebruik gemaakt van Nederlands in Gebaren. Ped Medewerkers hebben daarin scholing gehad.
Medewerkers hebben affiniteit en ervaring met de doelgroep kinderen	Medewerkers zijn allemaal opgeleid of hebben werkervaring mbt de doelgroep kinderen.
Extra ondersteuning Opvang	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
<i>Logopedist</i>	De logopedist is er om 30 min in de week groepslogopedie te geven. Logopedist van het Expertisecentrum neemt medewerkers mee in scholing Taal leren in Interactie.
<i>Intern begeleider</i>	Intern begeleider richt zich op de individuele zorg rondom de kinderen, aanbod en afstemming op de groep als geheel, uitstroom naar (passend) onderwijs.
<i>Pedagogisch coach</i>	Coach medewerkers in de dagelijkse praktijk gericht op het pedagogisch handelen. Pedagogisch coach ziet alle medewerkers 2x in het jaar. Zij is ook op aanvraag beschikbaar.
Basis en externe ondersteuning Opvang – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Intensievere samenwerking met reguliere opvang	Op dit moment is het mogelijk om combinatieplekken te realiseren voor kinderen.
Taal leren in interactie aanleren en uitvoeren	Taal leren in interactie verdiepen olv Karin Rutten. Evt met Coaching on the job.
Breder aanbod op BSO	Sporten, bewegen, creativiteit.
Expertise vergroten over ontwikkeling jonge kind (1-5 jaar)	
Visie versterken en naar buiten brengen mbt tak van opvang	

Passend observatiesysteem aanschaffen en implementeren.	<i>Op dit moment wordt er stichtingbreed gewerkt aan een Kader Jonge kind. Vandaaruit wordt er een passend observatiesysteem gekozen. Er wordt altijd kritisch gekeken of een bepaald observatiesysteem passend is voor de doelgroep kinderen van de gespecialiseerde dagopvang. Zijn er aanpassingen nodig of is er iets anders nodig?</i>
Basisondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Taal leren in interactie	Leerkrachten hebben tijdens alle lessen aandacht voor het vangen van taal en het teruggeven hiervan in verrijkte vorm. Daarnaast wordt er gewerkt aan communicatieve vaardigheden. Leerkrachten hebben deze aanpak geleerd tijdens een teamscholing, jaarlijks zijn er observaties door de logopedistes om deze aanpak te waarborgen.
IGDI model	Tijdens alle leervakken wordt dit model ingezet.
Modellen	De kinderen leren veel van voordoen en nadoen. Deze aanpak staat bij veel vakgebieden centraal.
Leerstof aanbieden in kleine en gestructureerde stappen	Kritisch bekijken welke leerstof wordt aangeboden en wat er elke les aan bod komt.
Veel herhaling en inoefening	Bewust inzetten van herhaling en inoefening tijdens lessen.
Logopedie in de groep.	Logopedist komt in de groep om te werken met de groep in een taalkring. In de bovenbouw middels debatlessen.
Handelend leren m.b.t. rekenonderwijs, vertaalcirkel, drieslagmodel.	Door handelend te leren en gebruik te maken van concreet materiaal krijgen begrippen betekenis voor kinderen en dient het geleerde een doel.
Werken adhv verschillende didactische werkvormen.	Afwisseling in didactische werkvormen zorgen voor betrokkenheid. De boeken/werkvormen "Teach like a Champion" zijn daarvoor een belangrijke bron.
Controleren van begrip.	Controleren van begrip tijdens onderwijs zorgt voor betrokkenheid en nauwkeurigheid.
IMC Basis	De vier bovenbouwgroepen krijgen lessen vanuit IMC Basis. Hiermee komen ze in aanraking met verschillende aspecten van verschillende beroepen. Dit is één middag in de week.
Extra ondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Taalklas	2x per week 60 minuten door een logopediste en een ambulant begeleider. Dit wordt ingezet in een klein groepje. Er wordt elke les één doel centraal gesteld; of de taalinhoud of de communicatieve regel. Vertrekpunt is een gesprek. Het vangen van de taal en het oefenen van de communicatieve doelen speelt hierbij een grote rol.

Taalspel	1x per week 60 minuten door een logopediste en een ambulante begeleider. Dit wordt ingezet in een groepje. Er wordt elke les één doel centraal gesteld; of de taalinhoud of de communicatieve regel. Vertrekpunt is spel. Het vangen van de taal en het oefenen van de communicatieve doelen speelt hierbij een grote rol.
Bouw	Kinderen uit de bovenbouw begeleiden de kinderen uit groep 2-3-4 die voor dit programma in aanmerking komen 4x per week 15 minuten of 3x per week 20 minuten onder toezicht van een onderwijsassistent. Het toetsen van de kinderen wordt gedaan door de onderwijsassistent/ leerkrachtondersteuner. Kinderen waarbij ouders thuis in de gelegenheid zijn om thuis begeleid te worden door ouders met dit programma werken 2x per week 15 minuten op school en 2x 15 minuten thuis met dit programma.
Read and Write	Kinderen met dyslexie, taalstoornis of NT2 maken gebruik van dit compenserende programma. Dit programma wordt ingezet bij begrijpend lezen, spelling/ stellen en bij vakken waarbij kinderen teksten op het internet moeten lezen. Aan het begin van het schooljaar wordt dit inge oefend met een pedagogisch medewerker, waarna dit ook in de klas ingezet wordt.
RALFI lezen/ herhaald lezen	In kleine groepjes wordt meerdere keren per week binnen of buiten de klas herhaald gelezen met kinderen met forse leesachterstanden.
Opdidakt dyslexiebehandeling	Individueel tijdens of na schooltijd door een medewerker vanuit Opdidakt.
Taal in blokjes	Individueel tijdens schooltijd door een stagiaire orthopedagogiek.
Leesmethode Aap-Zee-Koe	Leesmethode die aansluiten bij de manier van leren van kinderen met ASS. Individueel tijdens schooltijd door een stagiaire orthopedagogiek.
Logopedie	Individuele behandeling of in kleine groepjes door de logopediste.
Extra ondersteuning begrijpend lezen door logopediste of onderwijsassistent	In kleine groepjes buiten de klas. Meestal ingezet als pré instructie. Inzet op woordenschat en tekstbegrip.
Specifieke programma's voor NT 2: Diglin+ Hotel Hallo	Instructie door de logopediste of groepsleerkracht en zelfstandige verwerking volgens een planning in de klas. Inzet voor individuele kinderen met Nederlands als tweede taal, waarbij het talige aanbod in de klas bij verschillende vakken op een te hoog niveau is.
Basis en extra ondersteuning Onderwijs – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Didactische vaardigheden verdiepen m.b.v. een "Teamscholing Didactisch Afstemmen".	Didactische vaardigheden waarborgen en passend inzetten bij de veranderende doelgroep op het kindcentrum. Hierbij aandacht voor de leerlijnen en actieve werkvormen zodat de kinderen actief

	worden betrokken bij de lessen. Hierbij meenemend de leerkrachtvaardigheden, het IGD model, vergroten van betrokkenheid bij kinderen en het inzetten van coöperatieve werkvormen.
Read and Write breder inzetten	Meer mogelijkheden van dit programma benutten, zoals inzet bij spelling, stellen en samenvatten.
Werken met een SBOplus arrangementen.	Dmv een SBOplus arrangement, afgegeven door het SWV, heeft het kind de kans om zich te kunnen blijven ontwikkelen op KC SBO Petrus Donders. Door extra middelen die beschikbaar zijn kan het kind in de vertrouwde omgeving de onderwijsbehoeften krijgen die het nodig heeft.
Streefniveaus verder inzetten met meer verdieping.	Verder verdiepen en uitzetten binnen het kindcentrum.
Ontwikkeling aanbod en leerlijnen ZML	Een duidelijke lijn in het volgen van kinderen met zeer moeilijk lerend niveau. Ontwikkeling van aanbod wat nog meer passend is voor deze kinderen. Afwisseling in inspanning en ontspanning.
Grenzen aan ondersteuning Opvang en onderwijs m.b.t. leer en ontwikkelingsondersteuning	
<i>Voorbeelden van grenzen gericht op: Ontwikkelingsvoorsprong, ontwikkelingsachterstand, meerdere aparte leerlijnen, onderwijstijd, onderwijsaanbod, individuele aansturing en begeleiding, afhankelijkheid van volwassenen.</i>	
<i>Grenzen m.b.t. leer en ontwikkelingskenmerken beschrijven.</i>	
Als het kind niet meer tot ontwikkeling komt en er op termijn geen perspectief is tot ontwikkeling op ons kindcentrum.	
Als een kind in een negatieve spiraal terecht komt die na een periode van intensieve ondersteuning niet doorbroken kan worden.	
Als een kind een meer intensief aanbod nodig heeft dan binnen onze setting.	
Een kind moet binnen onze setting een bepaalde mate van zelfstandigheid bezitten en tot werken kunnen komen.	

Fysieke en medische ondersteuning

Ondersteuning met betrekking tot gehoor, zicht en motoriek.

Ondersteuningsaanbod voorbeelden:

Fysiotherapeut, sensomotorisch therapeut, samenwerking SSOE, Viso aanbod, solo apparatuur, specifiek gebouwelijke aanpassing, enz.

Basisondersteuning Opvang

<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Inzet van ondersteunende gebaren	Alle pedagogisch medewerkers van de dagopvang hebben een training gevolgd om ondersteunende gebaren in te zetten, dit wordt gedurende de dag constant ingezet ter ondersteuning van de taalontwikkeling.
Beredeneerd aanbod	Keuze van materialen, keuze van meubels en dergelijke n.a.v. afstemming met deskundigen op dit vlak. Deze inzet ook verbreden wanneer nodig voor andere kinderen.
Samenwerking met fysiotherapeuten of ergotherapeuten extern	Veel kinderen gaan naar een fysiotherapeut of ergotherapeut. Met deze therapeuten wordt standaard regelmatig contact gezocht door de mentor. Er wordt aangesloten op de ondersteuning die daar wordt geboden, waar nodig vindt een observatie plaats en er wordt geoefend passend bij de therapie.
Samenwerking met Consultatiebureau (CB)	Er is standaard eens in de 2 maanden ongeveer overleg met de contactpersoon van het CJG, een gespecialiseerd verpleegkundige van het consultatiebureau, de intern begeleider van de opvang en de teamleider van de opvang.

Extra ondersteuning Opvang

<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Samenwerking met artsen of andere specialisten indien nodig.	Wanneer kinderen onder behandeling zijn bij een arts of specialist, wordt altijd gevraagd of verslagen of andere informatie gedeeld mag worden met de pedagogisch medewerkers. Daarnaast sluit de mentor en/of intern begeleider indien nodig aan bij een MDO. Ook wordt indien nodig contact gezocht met artsen of andere specialisten om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoeften van de kinderen.

Samenwerking met sensomotorisch therapeut	Ondersteuning op aanvraag in de groep of voor individuele kinderen.
Basis en extra ondersteuning Opvang – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Extra kennis en expertise opbouwen op het gebied van motoriek	Bij de jonge kinderen op de dagopvang valt de motorische ontwikkeling regelmatig op. Het zou mooi zijn als de kennis op dit gebied nog wat groter wordt, zodat we kinderen ook op dit vlak de juiste ondersteuning kunnen (blijven) bieden.
Basisondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Sensomotorische therapie	2x per week 30 minuten ondersteuning en observatie in de onderbouwgroepen en op vraag in de overige groepen. Vooral gericht op schrijfmotoriek.
Lift	Kinderen die de trap niet op kunnen lopen i.v.m. medische problemen gaan samen met een klasgenoot met de lift naar boven en beneden. Ook ouders/ verzorgers kunnen gebruik maken van de lift indien nodig.
Inzet van Sportcoach	1x in de twee weken krijgen kinderen gymles van een sportcoach. Zij geeft les vanuit haar ervaringen met kinderen met speciale onderwijsbehoeften. Zij heeft veel expertise op motorisch gebied.
Extra ondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Sensomotorische therapie	Individuele behandeling vergoed vanuit de zorgverzekering. Tijdens schooltijd, buiten de klas door twee sensomotorische therapeuten. Daarnaast kan dit in samenspraak met IB op aanvraag in de klassen ingezet worden, bijvoorbeeld tijdens schrijflessen.

SSOE	Incidenteel. Indien er hulpvragen zijn op fysiek of medisch gebied, kan expertise vanuit SSOE ingezet worden.
Solo apparatuur	Indien kinderen gebruik moeten maken van solo apparatuur vanuit onderzoek dan wordt dit ingezet tijdens klassikale instructies.
Kempinhaege / Berkenschutse	Ondersteuning voor ouders en school vanuit gesprekken voor kinderen met epilepsie.
VISIO	Ondersteuning voor ouders en school vanuit gesprekken voor kinderen met visusproblemen.
Onderzoek naar Sensorische Integratie	Specialist Sensorische Integratie vanuit Expertisecentrum GOO observeert en onderzoekt. Hieruit komen handelingsadviezen.
Gebruik van materialen ter bevordering van motoriek of vermindering van motorisch onrust.	Gerichte en onderbouwde inzet van wiebelkussen, tangle, koptelefoon, schrijfsteunen, bijtpotloden.
Basis en extra ondersteuning Onderwijs – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
PMT (Psychomotorische Training)	Samenwerking met vaste PMT therapeut, zodat individuele kinderen behandeld kunnen worden en er een goede samenwerking is met school.
Aanbieden van sport op school.	Het aanbieden van diverse sporten en beweegvormen tijdens onderwijstijd of op de naschoolse opvang.
Grenzen aan ondersteuning Opvang en onderwijs m.b.t. fysieke en medische ondersteuning	
<i>Voorbeelden van grenzen gericht op:</i>	
<i>Ondersteuningsgrens in verzorgen en behandelen, ontwikkelingsbelasting door fysieke en medische ontwikkeling, inzet extra ondersteuning.</i>	
<i>Grenzen m.b.t. fysieke en medische ontwikkeling beschrijven.</i>	
Een kind moet tot ontwikkeling blijven komen.	
De ondersteuning die het kind nodig heeft kunnen wij bieden zonder dat dit de ontwikkeling van andere kinderen in de weg staat.	
Alle kinderen moeten gehoord en gezien kunnen worden naast de extra ondersteuning die het kind vraagt.	
Wanneer een kind in basis behandeling nodig heeft.	
Een kind moet zich kunnen bewegen in de ruimte zoals deze in basis is, zonder dat de veiligheid van het kind in gevaar komt.	

Zelfstandigheid en Zelfredzaamheid ondersteuning

Ondersteuning met betrekking tot zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfstandig werken, structureren, inzicht en concentratie.

Ondersteuningsaanbod voorbeelden:

Dagritme, werkplekken, picto's, koptelefoon, wiebelkussen, kauwketting, visuele ondersteuning, aanpak werkhouding, aanpak jonge kind, enz.

Basisondersteuning Opvang

<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Dagritme, picto's, structuur	Om de zelfstandigheid te stimuleren wordt gewerkt met een vast dagritme. Ook wordt er gezorgd voor visuele ondersteuning van de verwachtingen/aan te leren routines middels picto's of foto's. Daarnaast worden veel zaken vanuit een vaste structuur aangeleerd. Het doel is dat kinderen van persoonsafhankelijk naar systeemafhankelijk en waar mogelijk zelfstandig worden in hun zelfredzaamheid en zelfstandigheid.
Materialen ter ondersteuning van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid	Er worden veelvuldig materialen ingezet om de kinderen te ondersteunen in hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Voorbeelden hiervan zijn koptelefoon, wiebelkussen, timetimer, visuele ondersteuning, beloningssystemen. Bij de inzet van deze materialen wordt steeds geëvalueerd wat het meest passend is en welke aanpassingen gedaan moeten worden (intensiever of juist minder intensief).
Zindelijkheid stimuleren	In basis worden wanneer nodig alle kinderen ondersteund in het stimuleren van de zindelijkheid, er zijn standaard toiletmomenten en er wordt gewerkt met beloningssystemen.
Leren omgaan met uitgestelde aandacht	Door middel van picto's en visuele signalen wordt met de kinderen geoefend om niet altijd direct aandacht te krijgen wanneer zij een vraag hebben. Dit is afgestemd op de groeps- en individuele behoeften en wordt steeds geëvalueerd.
Mogelijkheid om individuele aanpassingen te doen waar nodig.	Wanneer nodig worden voor individuele kinderen aanpassingen gedaan die nodig zijn om hun ontwikkeling te stimuleren. Dit kan minder intensief gedurende langere tijd, of intensief gedurende kortere tijd.
Inrichting van ruimtes	Er zijn hoeken gecreëerd waar kinderen afgezonderd of gezamenlijk kunnen spelen. Er is sprake van een prikkelarme, maar sfeervolle en stimulerende inrichting.
Kind betrekken bij eigen ontwikkeling	
Extra ondersteuning Opvang	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>

Inzet specialist prikkelverwerking	Indien nodig kan de specialist prikkelverwerking samen met ouders en mentor een vragenlijst invullen en een observatie doen om op die manier advies te geven over aanpassingen die ondersteunend kunnen zijn op dit gebied.
Inzet sensomotorisch therapeut	Indien nodig kan via de zorgverzekering van een kind, de sensomotorisch therapeut ingezet worden. Dit kan gedaan worden onder groepstijd. Er is een nauwe samenwerking met de therapeut.
Basis en extra ondersteuning Opvang – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Aanbod meer standaardiseren	Zorgen dat alle pedagogisch medewerkers weten welke mogelijkheden er zijn om aanpassingen te doen op het vlak van ondersteuning van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid. Met name op het vlak van prikkelverwerking.
Basisondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Dagritme kaartjes	Dagritme staat afgebeeld op het bord met picto's en/of woorden.
Overzichtelijke en gestructureerde omgeving	Alles heeft een vaste plek. Er zijn afgesproken looproutes, kinderen hebben een vaste plek.
Vaste routines	Elke dag verloopt volgens de dezelfde structuur. Er wordt met elkaar gezorgd voor een duidelijke en voorspelbare omgeving.
Vaste lesstructuren	Lessen verlopen volgens een bepaalde structuur. Voor kinderen een voorspelbaar geheel.
Zichtbare doelen waar aan gewerkt wordt.	Lesdoelen worden duidelijk gemaakt dmv picto en/of woorden.
Kinderen weten wat er van hen verwacht wordt.	Op sociaal gebied maar zeker ook op didactisch gebied. Het is duidelijk wat er bv gedaan moet worden als werk af is.
Voeren van driehoeksgesprekken	Gesprekken die gaan over de ontwikkeling van het kind zelf. Het gesprek vindt plaats met het kind, leerkracht en ouders. We maken kinderen medeverantwoordelijk voor hun eigen leerproces en leren en doelen te verwezenlijken.

Kindgesprekken	Leerkracht en kind hebben 2x per jaar een gesprek over doelen waaraan samen gewerkt gaat worden. Kinderen stellen samen met de leerkracht doelen op.
Gebruik van stappenplan voor het werken bij de kleuters	Kinderen leren d.m.v. een stappenplannetje werk aan te pakken en daarin zelfredzaam te zijn.
Gebruik van spelsuggesties adhv pictos	In de onderbouw worden er spelsuggesties aangeboden dmv picto's. Het helpt kinderen hun fantasiespel uit te breiden en rollen aan te nemen.
Veel aandacht voor schoolse vaardigheden eind groep 2 en in groep 3.	Er is elke dag weer opnieuw veel aandacht voor schoolse vaardigheden. Denk aan het organiseren van spullen voor een taak, het zitten op een stoel aan tafel, een actieve werkhouding aannemen, werken met potlood en een gum, werken met een "vragenblokje", stil zijn tijdens het werken, leren om adequaat om hulp te vragen.
Extra aandacht voor de zelfstandigheid in de bovenbouw	Dit wordt met ouders besproken tijdens de algemene ouderavond en met de kinderen in de klas. Indien nodig wordt de VO competentielijst ingezet.
Extra ondersteuning Onderwijs	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
PM-er voor individuele begeleiding of begeleiding van een klein groepje.	Het leren werken met de Beertjes van Meichenbaum, aanbieden in een klein groepje en daarna de transfer maken naar de klas.
PM-er in de groep.	Ondersteunen van de leerkracht tijdens zelfstandige verwerking.
Inzet van materialen die prikkels reduceren.	Denk aan koptelefoon, tangles en wiebelkussens. Materialen worden ingezet op afspraak tussen leerkracht en kind. SI-specialist kan hierin een adviserende rol hebben.
Extra visuele ondersteuning	In de vorm van picto's, stappenplannen, etc.
Basis en extra ondersteuning Onderwijs – Ambities van het kindcentrum	
<i>Ondersteuning benoemen</i>	<i>Uitleg hoe de ondersteuning ingezet wordt.</i>
Didactische vaardigheden uitbouwen	Didactische vaardigheden versterken passend bij de veranderende doelgroep zodat waar mogelijk het eigenaarschap en de zelfstandigheid van de kinderen voldoende kan worden gestimuleerd. Dit komt ook terug in de Teamscholing "Didactisch Afstemmen".
Grenzen aan ondersteuning Opvang en onderwijs m.b.t. zelfstandigheid en zelfredzaamheid ondersteuning	

Voorbeelden van grenzen gericht op:

Zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfstandig werken, structureren, inzicht, concentratie, afhankelijkheid van volwassenen.

Grenzen m.b.t. zelfstandigheid en zelfredzaamheid beschrijven.

Kinderen moeten kunnen lopen of zelfstandig kunnen voortbewegen.

Intensiteit van benodigde ondersteuning, dit kan tijdelijk intensiever, maar ook hier zitten grenzen aan.

Een kind moet tot ontwikkeling blijven komen.

De ondersteuning die het kind nodig heeft kunnen wij bieden zonder dat dit de ontwikkeling van andere kinderen in de weg staat.

Alle kinderen moeten gehoord en gezien kunnen worden naast de extra ondersteuning die het kind vraagt.

Wanneer een kind in basis behandeling nodig heeft.

Een kind moet zich kunnen bewegen in de ruimte zoals deze in basis is, zonder dat de veiligheid van het kind in gevaar komt.